

γιαπουτζώνω Ζάκ. Παθ. μετοχ. γιαπουτζωμένος Ζάκ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γιαπούτζα*.

Ὁ φέρων *γιαπούτζαν*, τὸ ὅπ. βλ.

γιαπρακάκι τό, Πελοπν. (Βάλτ. Γαργαλ. Μαργέλ. Παιδεμέν. κ.ά.). Σύμ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γιαπράκι* καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -άκι.

Συνήθ. κατὰ πληθ., *γιαπράκι*, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.: *Κόψε ἀπὸ τῆς γρεββατ-τήμ-μας δυό-τρία φυλλαράκια ἃ κά- ουμε γιαπρακάκια* (γρεββατ-τήμ-μας = κληματαριά μας) Σύμ. *Μάζωξα καμπόσα λαπατόφυλλα γιὰ νὰ φκειάσω για- πρακάκια* Γαργαλ. *Τὰ τρώει τὰ γιαπρακάκια μένα ὁ Γλη- γόρης μου* Βάλτ. Συνών. βλ. εἰς λ. *γιαπράκι*.

γιαπράκι τό, Ζάκ. Ἡπ. (Ἀργυρόκ. Δρόβιν. Πάργ.) Ἰκαρ. Ἰων. (Μπουρνόβ. Σμύρν.) Κάρπ. Κέρκ. Κρήτ. Κῶς (Καρδάμ. Πυλ. κ.ά.) Λέρ. Μῆλ. Πάρ. Πάτμ. Πελοπν. (Ἀρ- καδ. Βάλτ. Γαργαλ. Δίβρ. Λακων. Μεσσην. Μανιάκ. Ξηροκ. Πιάν. Πυλ. κ.ά.) Ρόδ. Σύμ. Χίος (Βροντ. Φυτ.) Ψαρ. — Μ. Μινώτ., Ζακυθιν. ἀγριοπούλ., 2,78 — Λεξ. Βλαστ. 277 κ.ά. *γιαπράκ'* Ἀλόνν. Α. Ρουμελ. (Βοδεν.) Εὐβ. (Ἀκρ. Ψαχν. κ.ά.) Ἡπ. (Ἀρτοπ. Ζαγόρ. Ἰωάνν. Κουκούλ.) Θάσ. Θεσσ. (Ἀμπελ. Μελιβ. Μοσχᾶτ. Τρίκερ.) Θράκ. (Ἀδριανούπ. Καλλικράτ.) Μακεδ. (Βέρ. Βόιον Γήλοφ. Δεσκάτ. Δῖον Κοζ. Νέον Σούλ.) Προπ. (Μηχαν.) Σάμ. (Κοκκάρ. Κοντακαίικ. Μαραθόκ. Μαυραντζ. κ.ά.) Στερελλ. (Ἀρτοπ. Περίστ. Τρι- χων. κ.ά.) Τένεδ. *γιαπράτσι* Ἀνδρ. Ἀστυπ. Καρ. (Ἀλικαρ- νασσ.) Κάρπ. Μεγίστ. Νίσυρ. Σίκιν. Χίος (Καστρ. κ.ά.) *για- πράτσ'* Λέσβ. Σκυρ. *γιαθράτσι* Θήρ. (Οἶα) *γιαπράκι* Ζάκ. Πελοπν. (Βερεστ. Κοντογόν. Παπούλ.) Ἀπράκι Κάρπ. (Ἐλυμπ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *y a p r a k* = φύλλον.

Συνήθ. κατὰ πληθ., εἶδος φαγητοῦ ἐκ τρυφερῶν φύλλων ἀμπέλου ἢ λαπάθου, ἢ κράμβης ἢ μαρουλίου ἢ ἐξ ἀνθέων τῆς κολοκύνθης, ἐντὸς τῶν ὁποίων περιτυλίσσεται μικρὰ ποσό- της κρέατος κομμένου εἰς μικρότατα τεμάχια, ὀρύζης καὶ λεπτῶν φύλλων ἡδυόσμου, ἀνήθου, μαράθου καὶ μακεδο- σίου ἢ ἄνευ κρέατος καὶ μετὰ τῶν ἀνωτέρω ἀρτυματικῶν ἐνθ' ἄν.: *Πῆρα καὶ ζεμάτισα τὰ λαπατόφυλλα πού 'χα ἀπὸ τὰ φές, ἔκοψα καὶ λιγούληνε δυάσμο, μάραθο καὶ μακεδο- νήσι, ἔκοψα καὶ τὰ ψαρονέφρια ἀπὸ τὸ χοιρινό, πὺν σφάξαμε τώρα τ'ς Ἀποκριές, τὰ ψιλόκοψα, ἔβαλα καὶ ρύζι, τὰ πίνιξα μὲ δυὸ ἄβγα καὶ τὰ 'φκειάξα γιαπράκια* Πελοπν. (Γαργαλ.) *Σήμερα φάγαμαν γιαπράκια* Ἡπ. (Ζαγόρ.) *Γιαπράκια ἀμ- πελοφυλλένια* Ἰκαρ. *Γιαπράκια φκειάνουμι μὴ τὰ κλημα- τόφ'λλα* Θεσσ. (Τρίκερ.) *Τ' αἰ-Βασ' λειοῦ κἀνανι γιαπράκια* Σάμ. (Κοκκάρ.) *Εἶνι τ'ς ἐπουχῆς τώρα τὰ γιαπράκια* Ἀλόνν. *Ἡ μάνα μου ἡμάζεψε ἀμπενοφύλλα ἃ κάμη μας γιαπράκια* Χίος (Φυτ.) *Πκιάσε ἀπὸ τὴν βερεσίκαμ-μον τὸ περτοκαλ- λόφυλ-λᾶ ο' ἃ βάλωμε 'ς τὰ γιαπράκια* Σύμ. *Ἐμένα 'ρέσουμι- μου τὰ γιαπράκια* Κῶς (Καρδάμ.) *Θέλον νὰ βρῶ ἓνα καλὸ κουμπρουλάχανον νὰ φκειάκω τὰ γιαπράκια* Ἡπ. (Κου- κούλ.) *Ἐφκειάσε σήμερα ἡ γριά μου γιαπράκια καὶ θὰ φάω με τὴν ψυχὴ μου* Πελοπν. (Βερεστ.) *Φέρε λιγούλακι δυάσμο νὰ φκειάσω γιαπράκια* Πελοπν. (Κοντογόν.) || Φρ. *Ἐκαμε τὰ γιαπράκια* (ἀπεβίωσε) Σάμ. *Νὰ ἰδοῦμι, θὰ κάμω παννιὰ γιὰ θὰ τὰ κάμω τὰ γιαπράκια* (θὰ κάμω παννιὰ = θὰ θεραπευθῶ) αὐτόθ. || Ἄσμ.

Τῆς νυχτερίδας τὰ φτερά μου κάμασι γιαπράκια, γιὰ νὰ τὰ φάω ν' ἀρνηθῶ τὰ μαῦρα σου ματάκια

Κάρπαθ.

Τῆς λευτερίας τὰ φτερά μου κάμανε γιαθράτσα, γιὰ νὰ τὰ φάω ν' ἀρνησθῶ τὰ δυὸ σου μαῦρα μάθια (τῆς λευτερίας = τῆς νυχτερίδας) Θήρ. (Οἶα)

Χελιδονάτσα τῆς Βλαχιάς μ' ἐκάμασι γιαπράτσα, γιὰ νὰ μὲ κάμουν ν' ἀρνησθῶ τὰ δυὸ σου τὰ ματάτσα Μεγίστ.

Ἀφ' ἐδ', θέλουμι γιαπράκια, | μου φουνάζουν τὰ πιδάκια Ἡπ. (Ἰωάνν.) Συνών. *γιαλατζί, λαχανοντολ- μᾶς, ντολμᾶς, σαρμᾶς, ψευτογιαπράκο.* β) Φαγητὸν ἐκ μίγματος φακῆς ἢ ἀρακῆ καὶ ὀρύζης, τυλισ- σόμενον εἰς φύλλα ἀμπέλου καὶ καλούμενον *γιαπράκια* τῆς Μεγάλης Πέφτης Σύμ. γ) Εἶδος φαγητοῦ μὲ ἐντόσθια καὶ μυρωδικὰ Στερελλ. (Ἀχυρ.): *Τὰ φκειάβ' καλὰ τὰ γιαπράκια ἢ θειά-Μητσανή* (ἀνδρωνυμ.) δ) Φαγητὸν ἐκ μίγματος ὀρύ- ζης καὶ λειανιστοῦ κρέατος Ἀνδρ. Πελοπν. (Πιάν.) Συνών. *γιο υ βα ρ λ ἄ κ ι.* ε) Φύλλον ἀμπέλου Ἰων. (Σμύρν.): *Θὰ ἀγοράσω γιαπράκια νὰ κάνω γιαλαντζι* (= ντολμᾶδες ἄνευ κρέατος).

γιαπρακίζω Ρόδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γιαπράκι*.

Κάμνω, παρασκευάζω *γιαπράκια*, τὸ ὅπ. βλ.

γιαπρακόφυλλο τό, Πελοπν. (Ἀρκαδ. Βάλτ. Γαργαλ. Δίβρ. Λακων. Μεσσην. Πυλ. κ.ά.) Σύρ. *γιαπρακόφυλ-λᾶ ο* Κῶς (Καρδάμ.) *γιαπρακόφυλ-λᾶ ο* Ρόδ. *γιαπρακόφ'λλου* Σάμ. *γιαπρακόφυλλο* Ζάκ. Πελοπν. (Βερεστ. Κοντογόν. Μηλιώτ. Παπούλ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. *γιαπράκι* καὶ *φύλλο*.

Τρυφερὸν φύλλον ἀμπέλου ἢ κράμβης ἢ λαπάθου ἢ μαρου- λίου κατὰλληλον πρὸς παρασκευὴν *γιαπράκι ο υ*, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.: *Νὰ ζεματίσης τὰ γιαπρακόφυλλα πρῶτα, γιὰ νὰ φκειάσης τὰ γιαπράκια* Πελοπν. (Γαργαλ.) *Πάαιν-τε νὰ φέρης γιαπρακόφυλ-λᾶ ο* Κῶς (Καρδάμ.) *Θὰ μαζώξ' ἡ γ' ναι- κα γιαπρακόφ'λλα, γιὰ νὰ κάνουμι γιαπράκια* Σάμ. || Παροιμ.

Καλὰ εἶν' τὰ γιαπρακόφυλλα μὲ τὸ ρωὶ τὸ λάδι (ἐπὶ τῶν ὀφειλόντων τὴν ἀξίαν των εἰς ξένην ὑποστήριξιν) Πελοπν. (Λακων.) Συνών. παροιμ. *Καλὸ τὸ ρο υ πα- κ ὀ φ υ λ λ ο μ ἔ τ ὸ ρ ω ἰ τ ὸ λ ἄ δ ι.*

γιαπωνέζικος ἐπίθ. κοιν. γιαπωνέζ'κους Ἡπ. (Κου- κούλ.) Ἀπωνέζικος Ἐρεικ. Μαθράκ. Ὁθων.

Ἐκ τοῦ ἐθνικοῦ ὄν. *Γιαπωνέζος*. Ὁ τύπ. Ἀπ ω ν έ ζ ι κ ο ς ἀπὸ τὸ Ἀπωνία, λαϊκὴ προφορὰ τοῦ γεωγραφ. ὄν. Ἰα π ω ν ί α, ὅπου τὸ ἀρχικόν Ι ἐξεληφθῆ ὡς τὸ ἄρ- θρον ἡ.

Α) Ἐπίθετ., ὁ ἐξ Ἰαπωνίας προερχόμενος ἢ ὁ κατα- σκευαζόμενος εἰς Ἰαπωνίαν κοιν.: *Γιαπωνέζικος καθρέφτης, Γιαπωνέζικη μηχανή, Γιαπωνέζικο αὐτοκίνητο - βάζο - ρα- διόφωνο κ.τ.τ.* β) Ἐπὶ παιγνιδίων, εὐτελές, κακῆς κατα-σκευῆς Ἀθῆν. (παλαιότ.): *Μὴν τὸ πάρης αὐτὸ τὸ γιαπωνέ- ζικο, θὰ τὸ πετάξης σὲ λίγες μέρες.*

Β) Οὐσ. οὐδ. 1) Τὸ φυτὸν Χαινόμηλον τὸ Ἰαπωνικόν (Chaenomeles japonica), τῆς οἰκογ. τῶν Ροδιδῶν (Rosa- ceae) Ἡπ. (Κουκούλ.): *Φέτους τοῦ γιαπωνέζ'κου μᾶς μόρ- φιασε τ'ν αὐλή μας, ἓνα σουρὸ λουλούδι εἰς βγαλι.* 2) Τὸ φυτὸν Θαυμασία ἢ ἱαλάπη (Mirabilis jalapa), τῆς οἰκογ. τῶν Νυ- κταγινιδῶν (Nyctaginaceae) Ἐρεικ. Μαθράκ. Ὁθων. Συνών. *δειλινό, νυχτολούλουδο.*

